

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van'ın Erciş ilçesinde 1930 yılında Zilan Vadisi'nde yaşanan ve on binlerce sivilin yaşamını yitirdiği Zilan katliamının üzerinden 96 yıl geçti. Zilan katliamında yaşanan olayların tüm yönleriyle ortaya çıkarılması, olaylara ilişkin tarihsel gerçeklerin araştırılması, o süreçte ve sonrasında uygulanan hak ihlalleri ile cezasızlık uygulamalarının tespit edilmesi, son yıllarda Zilan Vadisinde sürdürülen ekolojik yıkım projeleriyle katliam hafızasının silinmesine dönük uygulamaların incelenmesi, suyun çekilmesiyle ortaya çıkan insan kemiklerine ilişkin etkili bir soruşturmanın başlatılması, geçmişle yüzleşme, hakikatin ortaya çıkarılması, adaletin tesisi ve toplumsal barışın güçlendirilmesine katkı sunacak tespit , önerilerin belirlenmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.

13.07.2026

Gülderen KIRLI
Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'nin yakın tarihinde hak ihlalleri yönüyle yeterince araştırılmamış ve aydınlatılmamış olaylardan biri Zilan Katliamı'dır. 96 yıl önce Van'ın Erciş ilçesinde yaşanan olaylara dair farklı zamanlarda yapılan tüm başvurulara rağmen yetkililer tarafından kamuoyunu aydınlatacak herhangi bir açıklama hala yapılmamıştır. Zilan Vadisi'nde gerçekleştirilen ve on binlerce insanın yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan Zilan Katliamı'nın izleri hala tazeliğini korumaktadır.

Açık kaynaklar, tanık anlatımları ve bölge halkının kolektif hafızasına göre Zilan Vadisi'nde 1930 yılında yaşanan olaylarda, on binlerce sivilin yaşamını yitirdiği, 40'tan fazla köyün tahrip edildiği, zorunlu göçlerin yaşandığı ve bölgenin toplumsal yapısının derinden etkilendiği tarihsel bir kırılma noktasıdır. Olayların ardından sorumlular hakkında etkili bir yargılama yürütülmemesi, cezasızlık tartışmalarını günümüze kadar taşımıştır.

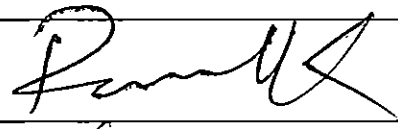
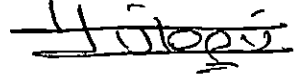
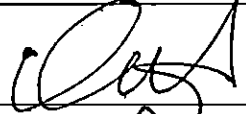
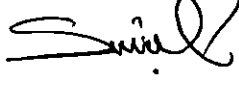
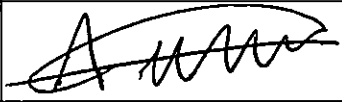
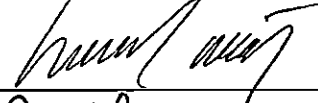
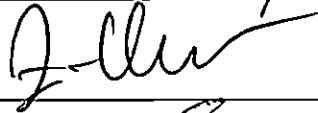
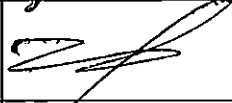
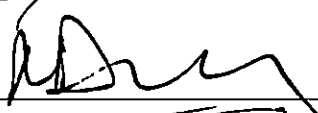
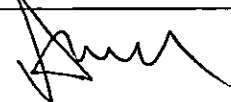
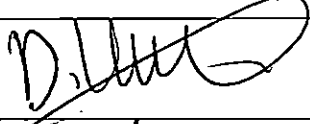
Zilan'da yaşananlarla yüzleşilmesi, hakikatin ortaya çıkarılması, adaletin sağlanması ve toplumsal barışın güçlendirilmesi bakımından önemli bir gereklilik olarak

değerlendirilmektedir. Geçmişte yaşanan ağır hak ihlallerinin araştırılması ve varsa sorumluların hukukun gerekleri çerçevesinde hesap vermesinin sağlanması, hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir.

Türkiye'de demokratikleşme ve toplumsal barışa ilişkin inşa sürecinin geldiği mevcut dönemde, geçmişte yaşanan ağır hak ihlalleriyle yüzleşilmesi, hakikatin ortaya çıkarılması ve mağduriyetlerin giderilmesine yönelik adımların atılması büyük önem taşımaktadır. Zilan Vadisi'nde yaşanan olayların tüm yönleriyle araştırılması, toplumsal hafızanın korunması ve kalıcı barışın güçlendirilmesi bakımından önemli bir sorumluluktur.

Öte yandan Zilan Vadisi, tarihsel öneminin yanı sıra zengin biyolojik çeşitliliği ve doğal yaşam alanlarıyla korunması gereken önemli bir ekosistemdir. Son yıllarda bölgede yürütülen baraj, HES ve madencilik faaliyetlerinin doğal çevre, kültürel miras ve toplumsal hafıza üzerindeki etkilerine ilişkin ciddi iddialar bulunmaktadır. Koçköprü Barajı'nda su seviyesinin çekilmesiyle ortaya çıkan insan kemikleri de bu iddiaların kapsamlı biçimde araştırılması gerekliliğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Bu çerçevede; Zilan Katliamı'na ilişkin arşivlerin erişime açılması, sorumluların yargı önünde hesap vermesi, ortaya çıkan insan kemiklerine yönelik bağımsız ve etkin bir soruşturma yürütülmesi, vadiye gerçekleştirilen projelerin ekolojik, kültürel ve toplumsal etkilerinin incelenmesi, mağdurların haklarının gözetilmesi, Zilan Vadisi'nin tarihsel ve ekolojik mirasının korunmasına yönelik tedbirlerin belirlenmesi ve hakikat ile adalet temelinde toplumsal barışa katkı sağlayacak önerilerin oluşturulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2	MERAL DAMIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUĞÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	